

REFERAT

Vedlegg nr. 1

Styringsgruppen for Miljøløftet

Møte 5/2022 | Klokkeslett: 09.00 - 12.00 | Dato: 24.06.2022

Møtested: Hotell Ørnen

Saksbehandler: Aina Haugstad

Dato: 30.06.2022

	Navn	Part
Møtedeltakere	Ingrid Dahl Hovland	Vegdirektør
	Marte Hammer	Hovudutval for samferdsel og mobilitet, Vestland fylkeskommune
	Thor Haakon Bakke	Byråd, Bergen kommune
	Øyvind Oddekalv	Varaordfører, Alver kommune
	Siv Høgtun	Ordfører, Askøy kommune
	Trine Lindborg	Ordfører, Bjørnafjorden kommune
	Torill Selsvold Nyborg	Varaordfører, Øygarden kommune
	Kjell Kvingedal	Statsforvaltaren i Vestland
	Anita Skauge	Jernbanedirektoratet
	Aina Haugstad	Sekretariatet, Miljøløftet
	Øvrige	Malin Bismo Lerudsmoen
Tone Oppedal		Statens vegvesen
Kristian Hella Bauge		Statens vegvesen
Rune Haugsdal		Fylkesdirektør, Vestland fylkeskommune
Torill Klinker		Vestland fylkeskommune
John Martin Jakobsen		Vestland fylkeskommune
Ragnhild Dalsbø		Vestland fylkeskommune
Målfrid Vik Sønstabø		Direktør, Skyss
Anne Iren Fagerbakke		Kommunaldirektør, Bergen kommune
Eystein Vennesland		Rådmann, Askøy kommune
Astrid Elisabeth Håvik		Jernbanedirektoratet
Øivind Støle		Jernbanedirektoratet
Johnny Breivik		Kommunedirektør, Øygarden kommune
Anders Kjetland		Sekretariatet, Miljøløftet
Eva Mari Pettersen		Sekretariatet, Miljøløftet

Saksliste

Sak 35/22 Godkjenning av innkalling og sakliste

Sak 41/22 Byindeks for Bergensområdet strykes fra agendaen og presenteres i neste møte i styringsgruppen.

Sak 45/22 Verdianalyse Fløyfjellstunnelen strykes fra agendaen. Analysen har blitt presentert i andre fora tidligere og er offentlig tilgjengelig. En powerpoint-oppsummering av resultatene sendes ut sammen med referatet.

Vedtak: Innkalling og sakliste er godkjent.

Sak 36/22 Godkjenning av referat fra møtet i Styringsgruppen 29.04.22

Vedtak: Vedlagt referat er godkjent med foreslåtte endringer.

Sak 37/22 Viktige datoer høsten 2022

Fredag 23. september passer ikke som møtedato for Alver, Øygarden og Askøy. Dato for politisk seminar fredag 21. oktober passer ikke for styringsgruppeleder.

Vedtak: Sekretariatet ser nærmere på mulighetene for å finne alternative datoer for disse to møtene.

Sak 38/22 Miljøloftets statusrapport 2021

Miljøloftets statusrapport er nytt navn på det som før har blitt kalt årsmelding. Rapporten er en oppsummering av aktiviteter og tiltak som er finansiert gjennom Miljøloftet i 2021, samt oversikt over status på økonomi og måloppnåelse i samarbeidet til nå i avtaleperioden. Kristoffer Sandvik Monsen og Eva Mari Pettersen fra sekretariatet presenterte saken i møtet.

Ingrid Dahl Hovland understreket viktigheten av bedre synlighet rundt bruk av areal og parkering med tilhørende knutepunktutvikling og at det er flott at dette kommer godt frem. Flere trakk fram at rapporten har god grafisk fremstilling, spesielt av tallene og at dette er en styrke for rapporten. Likevel kan fremstillingen bli enda tydeligere, både i statusrapport og i handlingsprogrammet, spesielt hva som er bompengefinansiert og hva som ikke er det. Videre ble det etterlyst en enda tydeligere vurdering av kvaliteten på tallmaterialet i rapporten, enn det som fremgår i dag. Rapporten må ta sikte på å øke kunnskapen også til dem som ikke sitter helt tett på Miljøloftets fora. Det er stor debatt om måloppnåelse i noen kommuner.

Flere pekte også på at denne rapporten forventes tidligere og at det er et ønske at rapport fra foregående år behandles i samme politiske møte som nytt handlingsprogram. Noe av forklaringen på at rapporten kommer seint, er tilgang på sentrale tall som inngår i rapporten, blant annet Reisevaneundersøkelsen. Vestland fylkeskommune meldte at de arbeider med å få bedre rutiner for sykkeltelling. Det ble foreslått at man jobber med å videreutvikle faktagrunnlag mer fortløpende gjennom året slik at partene er mer kjent med resultatene underveis. Dette kan muligens bidra til å lettere justere hva som skal inkluderes i en årsrapport, og hva som ikke trenger å være med.

Vedtak: Styringsgruppen tar Miljøløftets statusrapport 2021 til orientering. Sekretariatet innarbeider eventuelle mindre tilpasninger i tråd med diskusjonen i møtet, og sender deretter Miljøløftets statusrapport 2021 til partene for lokalpolitisk behandling.

Sak 39/22 Oppdaterte tall, bruk av kollektiv

Målfrid Vik Sønstabø, Skyss presenterte tall for buss, båt og bybane. Øivind Støle, Jernbanedirektoratet, presenterte tall for tog.

I mai 2022 har Skyss for første gang flere påstigninger, enn før pandemien. Dette er målt etter antall påstigninger, en billettreise kan bestå av flere antall påstigninger. Håper på god effekt av ferie med mange reisende. Den underliggende trenden i hverdagspåstigninger er positiv.

Når det kommer til billettinntekter, har disse stabilisert seg om lag 10% under 2019-nivået. Målsetningen er at det reises på like mange billetter som før. Mengden sniking nærmer seg nivået som var før pandemien. Det er ikke dette som påvirker billettinntektene.

Det jobbes med å få kundene tilbake, spesielt på pendlerbåtruter. Her er det et uendret tilbud, mens busstilbudet i Bergen ble bedre i fjor.

Øivind Støle, Jernbanedirektoratet presenterte tall for reisende med tog. Antall påstigninger i avtaleområdet har fremdeles en 35% nedgang i 2022, sammenlignet med 2019. Brutt ned på påstigninger per måned, viser tallene for mai 2022, at antall påstigninger var på 90%, sammenlignet med før pandemien.

Vedtak: Miljøløftets styringsgruppe tar saken til orientering.

Sak 40/22 Bypakke Bergen: Trafikk og inntekt

Ragnhild Dalsbø, Vestland fylkeskommune, presenterte oppdaterte tall på trafikkpasseringer og bompenginntekter. Det har vært en kraftig økning i antall personbilreiser: opp 7,5% sammenlignet med i fjor. Mai måned hadde det høyeste antall passeringer i Bergen noensinne. Siste gang med så høy ÅDT var i mai 2019. Inntekten ligger nå på 1 kr under gjennomsnittstaksten fra proposisjonen. Man forventer redusert gjennomsnittstakst ned mot 10.80 kr mot slutten av året. På grunn av utvidelsen av bomringen i april 2019, er det vanskeligere å sammenligne tall før og etter pandemien.

Vestland fylkeskommune opplever at det er flere utfordringer med disse tallene. Trafikkveksten står i motsetning til målsetningene i Miljøløftet. Fylkesutvalet har gjort vedtak som åpner for å øke inntektene. Tidsperspektivene for å få gjennomført eventuelle endringer i takster, vil være tre måneder etter lokalpolitiske vedtak.

Det ble diskutert flere forhold som kan redusere trafikken: Rushtidsavgift, parkeringspolitikk, praksis på enveiskjøring og elbilpolitikken. Det vil ikke være tilstrekkelig å bare reversere bompengeforliket. Det ble i denne diskusjonen vist til arbeidsgruppen som leverer egen sak til høsten.

Vedtak: Styringsgruppen tar saken til orientering.

Sak 42/22 Behov for strakstiltak for å redusere kø i Øygarden kommune

Kommunedirektør Johnny Breivik presenterte saken i møtet. Personbiltrafikken over Sotrabraua er helt i taket på antall biler det er mulig å få over broen. Kommunen ser ikke muligheter for flere trafikale tiltak og jobber nå med holdningsskapende arbeid. Det er nå ute en reisevaneundersøkelse, det er inngått samarbeid med næringsliv (matebusser, hjemmekontorordninger), og det blir spurt om det er muligheter for også se på billettprisene på kollektivtransporten. Øygarden ber om at det langsiktige arbeidet i Miljøløftet blir sett mot Øygarden sine utfordringer på kort sikt, med mål om å sørge for endringer også på lang sikt.

I diskusjonen ble det spurt om innføring av bompenger har blitt vurdert. Dette melder kommunen at ikke er mulig fordi broen er nedbetalt og det ikke er mulig å forhåndsinnkreve bompenger for den kommende broen.

Vestland fylkeskommune mener det vil være krevende å ha egne takster for én kommune. Kommunen er del av et sonesystem som generelt oppleves som noe positivt og enkelt. Et annet spørsmål er om kollektivtrafikken utnyttes godt nok. Bussene som går, har ledig kapasitet.

Det er en erkjennelse at mer vei vil gi mer trafikk. Dette er et problem som angår de vestlige delene av avtaleområdet, ikke Øygarden sitt problem alene. Det ble diskutert om man kan se nærmere på muligheter i OPS-kontrakten for byggingen.

Vedtak: Styringsgruppen tar saken til orientering.

Sak 43/22 Første tertialrapport

Eva Mari Pettersen, sekretariatet, presenterte saken. Se sakspapirene for prognoser på de ulike finansieringskildene.

Tertialrapporten er et viktig styringsmiddel som kan hjelpe Styringsgruppen med å ta grep. Dette blir løst på en god måte i Miljøløftet, utfordringene er knyttet til kraften i gjennomføringen.

Miljøløftet har allerede bygget opp midler på fond og prognosene tilsier at størrelsen vil øke i løpet av året. Ingrid Dahl Hovland formidlet at dette er krevende for Staten og at det er press på investeringsmidler totalt sett.

Miljøløftets prosjekter har mange gode formål og man ønsker å oppnå resultater. Veidirektøren gav uttrykk for at man har akseptert at omegnskommunene har trengt litt tid for å komme i gang. Bjørnafjorden opplever at det jobbes systematisk og godt i egen kommune, mens Askøy den senere tiden har mistet mange gode personer, men jobber med å få bedre struktur fremover. Askøy viste også til brevet fra SD om at prosjekteringskostnader ikke dekkes av programområdemidler. Kommunen har foreløpig ikke lagt opp til å dekke dette selv. Her ble det foreslått et særmøte om dette temaet. SVV må være med i et slikt møte. Sekretariatet kaller inn til et slikt administrativt møte.

Vestland fylkeskommune ønsker en hensiktsmessig økning når det gjelder fondsmidler knyttet til drift av kollektivtiltak. De vil komme tilbake til høsten med flere detaljer. Det kommer også en ny sak om Bybanen til høsten, samt bruken av midlene på fond til reduserte billettpriser.

Vedtak: Styringsgruppen tar saken til orientering.

Partene skal fremover ha fokus på å få avklart bruken av tilskudd til bedre kollektivtilbud og fondet til reduserte billettpriser til kollektivtrafikk.

Sekretariatet jobber videre sammen med partene for å effektivere rutine for økonomirapportering for post 30 på kommunal og fylkesveg og belønningsmidler til kommunene, med mål om at det rapporteres på disse prosjektene til 2. tertial.

Sak 44/22 Meirforbruk Bybanens byggetrinn 4

Fylkesdirektør Rune Haugsdal presenterte saken i møtet. Bybanen har gjennomført tre byggetrinn med gode resultat, mens det nå ved 4. byggetrinn har kommet flere overskridelser. Det jobbes med å sørge for at de har oversikt over prosjektet og med å sikre kontroll på sluttprognosen.

Vedtak: Prioriteringsrådet kjem attende til styringsgruppa med sak om forslag om inndekning av overskridingane i neste møte i styringsgruppa.

Sak 46/22 Tidsavhengigheter bybanens byggetrinn 5

Tone Oppedal, Statens vegvesen, presenterte saken i møtet. Saken er en oppfølging etter styringsgruppemøtet 29. april. Se egen presentasjon.

Det ble presentert status for arbeidet, som er dannet på bakgrunn av samarbeid med VLFK. Godkjent reguleringsplan og oppdatert kostnadsanslag er et premiss for KS2. Dette kan gi rom for nye forhandlinger høst/vinter 2023, avhengig av når KS2 er ferdig. Revidert avtale kan være ferdig høst/vinter 2024. Dette vil si at første mulige bevilgning i statsbudsjett vil være i 2025.

Bergen støtter tilnærmingen det blir lagt opp til. VLFK syntes det var en god oppstilling med milepæler som er viktig å få frem. VLFK har en spesialisert organisasjon som de ønsker å beholde for å være i stand til å bygge banen, og ønsker byggestart i 2024. Statens vegvesen vil arbeide tett med VLFK fremover for å sørge for god gjennomføringskraft. Det er usikkert om det er realistisk med oppstart i 2024. Diskusjonene vil bli fulgt opp i prioriteringsrådet og siden i styringsgruppen. Det er viktig med en snarlig avklaring av om det er behov for ny proposisjon. VLFK starter dette arbeidet og involverer SVV og andre underveis.

Askøy meldte at det oppleves som en stor kommunikasjonsutfordring at reforhandling knyttes så sterkt til bybanen. Jernbanedirektoratet støttet at det, basert på reaksjonene i Askøy, blir viktig å være veldig tydelig i kommunikasjonen fremover at ingen på Askøy i omegnskommunene skal betale for bybanen i Bergen (med mindre de kjører i bomringen i Bergen).

Kommentert [AH1]: Endringsforslag fra Askøy

Tilknyttet denne saken, ble det også diskutert reforhandling av byvekstavtalen. Dette meldte Askøy til eventuelt, ettersom informasjon om reforhandling har blitt etterlyst i kommunestyret.

Malin Bismo Lerudsmoen, veidirektoratet, informerte om at det i gjeldende byvekstavtale står at avtalen skal reforhandles etter NTP, som ble lagt fram høsten 2021. Det er Samferdselsdepartementet som formelt sett er initiativtaker til reforhandling. Som del av

dette bildet, er kjennskapet til at det er en ny, raskere NTP på trappene, i tillegg til at avtalene er ganske nye. En reforhandling må også ses i sammenheng med utviklingen i bybanens byggetrinn 5.

Askøy kommune understreket at det ikke er et krav om reforhandling, de er åpne for at en tilleggsavtale kan være den riktige løsningen, men at det er nødvendig å få en slik avgjørelse forankret i kommunen. Det er et sterkt ønske om at en drøfting av fordeler og ulemper med reforhandling sett mot tilleggsavtale blir presentert, sammen med en vurdering og begrunnelse for det valget man gjør.

Askøy kommune ønsker en drøfting av fordeler og ulemper med reforhandling sett mot tilleggsavtale blir presentert, sammen med en vurdering og begrunnelse for det valget man tar. Dette må forankres i kommunestyrene.

Kommentert [AH2]: Endringsforslag fra Askøy

Vedtak: Styringsgruppen i Miljøløftet tar saken til orientering. Saken følges opp videre.

Sak 47/22 Bypakke Bergen: Tilslutning til utlysning av ferdigstillende arbeid på Hjeltestadvegen

Rune Haugsdal, Vestland fylkeskommune orienterte. Arbeidet skal fullføres og det blir jobbet med å få oversikt over mangler og deretter over totaliteten. Det er en erkjennelse at prosjektet vil bli dyrere enn først antatt.

Vedtak: Styringsgruppa gir tilslutning til utlysning av ferdigstillende arbeid på fv. 556 Hjeltestadvegen i tråd med framlagt notat.

Sak 48/22 Eventuelt

Orientering om kostnadsanslag for byggetrinn 5

Thor Haakon Bakke, Bergen kommune orienterte. Den aktuelle rapporten har blitt lagt ut på nettsidene til Bergen kommune og Miljøløftet. De største bidragene til økte kostnader er knyttet til prisstigning, råvarekostnader, tunnel og nye elementer. Dette er det totale kostnadsanslaget, som har flere bestanddeler, som Fløyfjellstunnel, sykkelstamvei og bybane. Beregningene er ikke brutt ned på disse ulike elementene. Det vil bli jobbet med å få kostnadene redusert og dette vil være del av det faglige arbeidet ut over høsten, samt bli del av reguleringsplanarbeidet neste vår. KS2 er den neste store milepælen.